

Станіслав Бондаренко

Кролики, ролики і Кондратюк

ВТЕЧА ВІД УЧЕНОГО

Дев'ятилітній Олексійчик ще ніколи не залишався сам у квартирі на ніч. Він жив з мамою, але раптом увечері прибула біла машина «Швидкої допомоги» й забрала маму до лікарні. У хлопчини аж защеміло десь під серцем. За вікном стемніло, і стало не те щоб страшно, але надто самотньо без мами й моторошно.

Прийшов дядько Дмитро («Дядім», як його величав племінник) і приніс різні солодощі, банани, круасани. А головне, він приніс... таємниці. Не всі, звичайно, — найсекретніші обіцяв лише через десять літ розповісти, коли можна буде. Тому що він — космічний вчений, засекречений, хоч і не так сильно, як його давній учитель, до якого навіть не кожен міністр міг підступитися!

— А розкажіть, Дядім, про того найсекретнішого вченого, який перші дороги в космос проектував! — попросив племінник.

І Дядім цього разу швидко погодився:

— Учений на прізвище Кондратюк, — почав Дядім, — був настільки неперевершений, що дорослі таких називають словом «Геній». Але лише

тоді, коли зрозуміють, що саме створив він або як допоміг людям на Землі своєю головою.

Та про Генія Кондратюка ніхто, окрім кількох людей з уряду країни, ще не знав. Бо був таки дуже засекречений. Уряд навіть охороняв його, побоюючись, щоб не викрали Генія якісь ворожі держави і не вивідали важливі таємниці! Щоб не трапилось від того великої шкоди. Адже він знає майже все про Землю і космос. За його точним маршрутом пізніше навіть відправлять супутники до Місяця, а потім і астронавтів. Без точного ж маршруту не тільки автобус не дійде куди треба, а й космічний корабель на Місяць чи на Марс не дістанеться. По-дорослому це називається траєкторія. І якщо вона помилкова, то промахнеться-промаже у просторі корабель, пролетить планету й загубиться у безкінечному космосі серед зірок.

Ось і жив мудрий учений у втаємниченому будинку не так вже й далеко від столиці, але ближче до великого лісу. Як і багато інших учених тодішньої країни, Геній Кондратюк вже пройшов і тюрми, бо тогочасний уряд не довіряв нікому і любив лише покірних.

У ті роки був при будинку вченого навіть парк за високим парканом, був у нього й помічник разом з домогосподаркою. А з близьких жили поряд лише двоє... кроликів — Жорик та Борик. Обидва були

Генієм дуже вчені-навчені. Друзями його були справжніми. І збиралися завдяки його розуму полетіти, можливо, на далеку планету, де жодна людина не бувала й ніякий собака теж. От собачки Лайка, Білка та ще Стрілка побували у космосі, але до інших планет ті чотириногі космонавти не добиралися.

Геній Кондратюк міг бачити не лише видимий нам світ, а й прихований, потаємний, і навчив братиків-кроликів мову нашу розуміти і розмовляти навіть. А на роликах, що спеціально для них придумав, вони каталися, як віртуози. Та що там кролики, коли навіть і самі ролики вміли, ну, не те щоб говорити, але розуміли слова хазяїв-кроликів. Бо всередині мали якісь розумні чіпи чи мікрокомп'ютери. І коли кролик наказував «гальмуємо!», ролики миттєво зупинялися. Отже — то не просто ковзани, а ролики-ко-ро-ли-ки! Але їздити по парку, хоч і красивому, іноді набридає, хочеться чогось більшого. Тож закортіло кроликам провідати своїх лісових родичів. І от із самого ранку...

Братики-кролики

Взулися в... ролики,

Стильні ковзани.

Он які вони —

До браточка зайця

У далеку путь
Їдуть та змагаються,
Що б іще утнуть.
Їхали-їхали,
Охали, пихали —
Бум-цик-цик, свят-свят:
Закінчивсь асфальт!..
У болото в'їхали —
Носом по піску...
Сміх повис між вітами:
«Кар-р... Цвірінь... Ку-ку!».

Скинули ролики
Братики-кролики,
Витерли носи,
З'їли ковбаси,
І капусти з'їли,
Відпочити сіли...
Не вдалось поспочивать:
Ролики хтось тихо — хвать,
Озирнулись кролики —
Поруч лиш два ролики!..

— Ов-ва, ов-ва, а де ще два? — вигукнув кролик Борик, хоча здогадувався, що ніхто йому на це нічогісінько не відповість. Далі така вже пішла нескладуха, що описати у віршах не вистачить духу.

Кролик Жорик одразу ж припустив:

— Не сумніваюсь — саме мої ролики поцупили!..

— Чому ти завжди думаєш про найгірше? — поцікавився Жорик. — Так ти у собі вирощуєш невдаху-панікера. Може, це саме мої вкрали. В усякому разі, — додав він, наблизившись до місця, де ще зовсім недавно лежали чотири ролики, — якщо навіть не стало твоїх, усе одно ж ті, що залишилися, будуть спільними. То чого ж?..

— Але ж чотири ролики завжди краще, ніж два! — підсумував Жорик.

— Уточню: вдвічі більше, а не краще, — не вгавав Борик. — Навпаки, тягнути на собі через болото два ролики рівно вдвічі легше. До того ж, чує душа моя, що пропажу ми знайдемо.

Коли вони обстежили ролики, що залишилися, Борик іще голосніше захникав, а Жорик гучніше зареготав. Обидва лише зараз дотумкали, що насправді зник один Жориків ролик і один Бориків. Виходило, так би мовити, по-чесному. На те чітко вказували написи-ініціали на кожному із залишених роликів: «К. Ж.» і «К. Б.».

Борик від здивування майже перестав хникати. А Жорик ще голосніше засміявся. Оскільки побачив, що обидва ролики праві, значить, поцупили два лівих! А це означає, що крадій дурненький. І, мабуть, не дуже-то й зуміє

кататися на двох лівих роликах.

— А ми на двох правих?! Хоча нам це не так вже й важко, але доведеться по черзі, — підсумував Жорик.

Ще він додав: яким би не був дурненьким той крадій, але ж слідів ніде не за-ли-шив!..

— Це вказує на те, Борику, що крадій — птаха. Може, якась Жар-птиця, що колись любила поцупити молодильні яблучка, а нині ролики уподобала...

Одначе не вертатися ж із півдороги, тож браття дружно вирішили — тільки вперед. І без страху почимчикували через болото.

ТАЄМНА ВІЙНА В ЛІСОВІЙ КРАЇНІ

Саме той день у лісі виявився... чи не найголовнішим. Про те знав увесь лісовий народ, який постійно там проживав. Звичайно, знала про те й лисичка на ім'я Хитричка, яка саме вибралася з гущавини на галявину, щоб поглянути на небо: чи не буде дощу сьогодні?

Ні, на небі — ні хмари, ні примари. Та раптом — бум-цик-цик — летить на неї якийсь... літак — не літак. Може, НЛЮ чи що б то було?

Шасі у нього випущене, отже, колеса стирчать, як у літака перед посадкою.

«Але ж літак гудіти повинен, — прикинула

Хитричка, — а це тихесенько пнеться, зате крилами іноді махає, чого літак робити не має».

Так міркувала Хитричка, ховаючись про всяк випадок під кущиком.

— Фу ти, ну ти! — промимрила лисичка, коли це «НЛЮ» наблизилося, і вона впізнала в ньому — х-ха! — ворону Карнегі на... колесах.

Взагалі та ворона колись хотіла, щоб її звали Скарлатина. Їй просто подобалось, як це звучить. Хоча й сама вона не могла вимовити таке слово до кінця: в неї добре виходило лише «Скар-р», а «...латина» їй ніяк не давалася. На відміну від звичайних малюків, які спочатку замість «р» говорять «л», ворона навпаки й замість потрібного «л» вставляла в кожне слово «р-р-р». І лише коли їй пояснили, що Скарлатина — це не стільки хороше ім'я, скільки нехороша хвороба, ворона погодилася, щоб її звали Карнегі.

— Ну, тепер ти, Карнегі, не тільки на крилах, а й на колесах, — якомога ніжніше протявкала Хитричка.

Ворона одразу впізнала її голосочок, тому, навіть ще не торкнувшись землі роликами, знову злетіла й примостилася на чималу гілку. Але й на найтовщій гілці стояти в роликах, знаєте, дуже незручно. Тому вона обережно зняла їх і міцно тримала дзьобом, щоб випадково не впали з дерева — нехай і крила, й ноги відпочинуть!

— От ти, Карнегі, літаєш-пролітаєш, а головного не знаєш. Сьогодні у нашого народу лісового — ВИ-БО-РИ! От!..

— Кар-р, як так? — тільки ворона відкрила рота, як ролики полетіли донизу й опустилися у травичку біля ніг Хитрички.

— Про вибори я ні крапельки не прибріхую, — додала лисичка, — сьогодні обираємо ПРЕЗИДЕНТА! Щоб усе, як у людей! Царі своє віджили — тепер ДЕМОКРАТІЯ, отже, влада народу! Нове керівництво хоче бути обраним!..

Карнегі так здивувалась, що й сама вигнулася знаком питання і ледь не шелепнулася з гілки. Адже сто років живе, а такого не чула!

— А скільки ж претендентів чи кандидатів? — поцікавилась вона, навіть забувши про тільки-но втрачені ролики.

— Ну, поки що їх три! А найперший — це ведмідь, Михайло Михайлович Мінус — тепер усі вони з повними іменами-прізвищами. А ще серед кандидатів Тигр Тигранович Уссурійський і Лев Львович Ліваков. Та найкращий, одразу кажу тобі, Михайло Михайлович Мінус, скорочено — Ем-Ем-Ем!

— А чому саме він? — поцікавилась Карнегі.

— Ти хочеш знати, чому Ем-Ем-Ем найкращий? Ну, кандидат Мінус має чимало

плюсів, тобто хороших якостей. Спокійний — значить, не поведе наш народ лісовий у якийсь несподіваний бік. А взимку так взагалі зовсім добрий і безпечний, бо до весни Ем-Ем-Ем відпочиває. Між іншим, він мені посаду міністра закордонних справ обіцяв, якщо я буду добре голоси виборців добувати й підраховувати!

— А добре — це ж як? Ти, мабуть, тільки до десяти й умієш!..

— Добре — це значить, як треба! До того ж знай, що десяточками-десяточками до мільйона дорахувати можна. Десять десятків — це сотня, а сто десятків — тисяча. Між іншим, Карнегусю, якщо ти попрацюєш у нашій з Михайлом Михайловичем Мінусом виборчій команді, то обіцяю тобі посаду заступника міністра! Ти знаєш, тепер дуже модно, щоб міністерствами керували жінки. А ти ж якраз розумна й прудка — зв'язки не лише з ближніми, а й з далекими державами встановити зможеш!

— Ух, ти! — здивувалась Карнегі, міркуючи, до чого це Хитричка завела таку нечувану чудасію. — І що ж я повинна робити зараз у вашій з Мінусом команді?

— А от злітай у сусідні краї до своїх подруг і приведи їх якомога більше до нашої держави, нехай тут за кандидата Мінуса проголосують. Адже кожен голос — на вагу золота! А ви все одно ж

літаєте скрізь — птахи всеосяжні й невгамовні.

— Ах, ось воно як! — зрозуміла лисицину хитрість Карнегі. — Може, й погоджусь, якщо ковзани мої повернеш. Адже добути силою чи хитрістю все одно користі не приносить!

— Ну, ти теж, певно, їх... не купувала, я ж літери знаю — тут букви-ініціали не твої написано: «К. Ж.», а на другому «К. Б.». Якби вони були твої, то, мабуть, вказувалося б «В. К.»! Отож... Ти, Карнегі, поки що за підмогою в сусідні краї злітай, а я отаку дивину, ці ролики, нашому кандидату Мінусу повинна показати. Тобі ж їх повернемо після виборів... Після наступних, — тихенько додала Хитричка, щоб ворона не розчула.

Тільки-но встигла Карнегі подумати про те, яка ж усе-таки лисиця підступна, як сама Хитричка вже відкланялась — «до зустрічі у нашому Лісвиборчкомі!». Ще й заспівала:

Прилітай з братами —
Переможем з вами!..

Відійшла лисичка метрів за десять та й давай мерщій ролики випробовувати. Взулась, пристебнулась, а як гальмувати, як повертати, ясна річ, не знає. Доріжка до Лісвиборчкому хоч і втоптана, але звивиста. Мчить Хитричка та й думає: «От і я, як пташка. Навіщо таке добро Мінусу

показувать... вать-вать-вать», — так і вїїхала в берізку, що аж та — пополам-лам-лам!..

Прийшла до тями Хитричка, а своє тіло знайти не може. Хоча воно ж зовсім поруч, щоправда, майже неживе. Як давно колись — тоді, коли вона мертвою прикинулася, щоб один дідусь узяв її до свого воза, аби було хутро на шубу для бабці, та поклав поряд із рибою, яку й поцупити лисичці, як виявилось, зовсім не важко. Смачно ж тоді вийшло, а зараз і прикидатися не треба, бо навіть голову несила підняти!..

Раптом чує Хитричка знайомий голос вовка на ім'я Кардинал, котрий якусь пісню з невідомими словами наспівує:

Я гангстер-хуліганстер,
Я сірий Кардинал.
Я так-таки гігантстер
З великого кіна.
Прибув з країв Діснея,
Щоб всіх перехитрить,
А більшого про це я
Не можу вам відкрить.
Вва-ва, ага,
Вва-ва, про це,
Вва-ва, вва-ва, відкрить...

— Ой, рятуй мене, Кардинале,

брате-генерале! — подала голос лисиця, мабуть, не випадково підвищивши вовка у званні.

— Хит-рич-ко, моя пташко, чом же це тобі тяжко?

— Бач, потрапила я в катавасію на цих осьо... без гальм. Не знаю, чи й виживу. І треба ж таке — у день виборів!..

Поки лисиця розповідала про своє, про наболіле, Кардинал саме пригадав, як колись Хитричка його майстерно обдурила. Про це й досі деякі діти та дорослі пам'ятають. Попросив вовчик у лисиці риби, а та, жадюга, збрехала, що треба самому хвостом... наловити в ополонці. Вовк тоді ще дурником був, тому послухався: ловив, доки хвіст не примерз. Жодна рибка не впіймалася, зате баби коромислами так його побили, що півхвоста в ополонці залишити довелося...

Пригадав це Кардинал та й каже:

— Спершу ми твої бідні ніжки від цих кайданів на колесах звільнимо. Тобі терміново потрібен лікар. Збігаю я у бік Лісвиборчкому за бобриком Добриком, мабуть, він вже там... А ти, сестричко, до речі, за кого голосувати збираєшся?..

— Ой, не знаю, — з останніх сил збрехала Хитричка та й залишилася собі лежати, не в змозі навіть хоч щось заперечити чи протиставити Кардиналові...